

Sygn. akt IV U 2798/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 czerwca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Bogusław Łój

Protokolant: sekretarz sądowy Joanna Dejewska vel Dej

po rozpoznaniu w dniu 18 czerwca 2020 r. w Zielonej Górze

sprawy z odwołania **A. S.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 23.08.2018 r. znak (...)

o wydanie zaświadczenia o podleganiu polskiemu ustawodawstwu

przy udziale zainteresowanego Przedsiębiorstwa (...)

Sp. z o.o.

uchyla zaskarżoną decyzję

sędzia Bogusław Łój

Sygn. akt IV U 2798/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23.08.2018 r., nr (...), wydaną wobec płatnika oznaczonego jako (...) z adresem ul. (...), Z., oraz wobec ubezpieczonego A. S., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wycofał zaświadczenie A1 potwierdzające, że w okresie od 03.08.2015 r. do 08.07.2016 r. zastosowanie znajdowało ustawodawstwo polskie, a także stwierdził, że A. S. jako pracownik firmy (...) Sp. z o.o. nie podlega ustawodawstwu polskiemu w okresie od 03.08.2015 r. do 08.07.2016 r.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył A. S., nie zgadzając się z nią i uznając orzeczenie pozwanego organu rentowego za krzywdzące.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania w całości i zasądzenie od ubezpieczonego i płatnika na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Na podstawie art. 467 § 4 k.p.c. sąd zarządził zwrot akt organowi rentowemu w celu uzupełnienia materiału sprawy (k. 37-37v akt sąd.).

Pozwany wskazał, że wezwanie z 31.01.2018 r. zostało skierowane do (...) sp. z o.o. pod adres Z., ul. (...) w związku z tym, że płatnik, składając dokument (...), tj. zgłoszenie/zmiana danych płatnika składek wskazał ten adres jako adres do korespondencji (k. 42 akt sąd.).

Ponadto pozwany wydał postanowienie z 26.09.2019 r., którym sprostował z urzędu oczywistą pomyłkę w zaskarżonej decyzji w ten sposób, że na stronie pierwszej w wierszu ósmym zamiast (...)powinno być (...) oraz w wierszu dziesiątym zamiast Z. powinna być C. (z odpowiednim kodem pocztowym).

Na podstawie art. 467 § 4 k.p.c. sąd zarządził zwrot akt organowi rentowemu w celu uzupełnienia materiału sprawy (k. 43-43v akt sąd.).

Pozwany wyjaśnił, że decyzja została wysłana na adres: ul. (...), Z., podany przez płatnika na dokumencie (...) jako adres do korespondencji (k. 48).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Płatnik składek – Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. z siedzibą w C. (adres: ul. (...)), zarejestrowana od 04.10.2001 r., wykonuje działalność gospodarczą, której przeważającym przedmiotem są roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych.

Okoliczności ustalone na podstawie wpisu w KRS, nr (...).

Płatnik składek od 21.06.2017 r. nie posiada zarządu.

Okoliczności niesporne.

(...) sp. z o.o. z siedzibą w S. (adres: al. (...)), zarejestrowana od 16.05.2011 r., wykonywała działalność gospodarczą, której przeważającym przedmiotem były roboty budowlane. Spółka została wykreślona z rejestru 27.02.2019 r.

Okoliczności ustalone na podstawie wpisu w KRS, nr (...).

W Krajowym Rejestrze Sądowym istnieje 127 pozycji spełniających kryterium nazwy (...).

Okoliczności ustalone na podstawie KRS.

Belgijska instytucja ubezpieczeniowa wszczęła postępowanie w sprawie dwóch ww. spółek oraz pracowników tych spółek, którzy wykonywali pracę w Belgii.

W ramach pierwszego etapu dialogu instytucja belgijska skierowała korespondencję do organu rentowego, jednakże sprawa nie została podjęta i instytucja belgijska nie otrzymała odpowiedzi na swoje wystąpienie z dnia 04.10.2016 r. Strona belgijska zakwestionowała w ramach drugiego etapu dialogu ważność dokumentów A1 wydanych dla pracowników firm oraz spełnienie przez firmy kryterium znacznej części działalności w Polsce.

Okoliczności niesporne, ustalone na podstawie akt organu rentowego.

Pismem z 31.01.2018 r. organ rentowy zwrócił się do Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o., ul. (...), C., z wezwaniem do dostarczenia wyjaśnień pisemnych i przedłożenia kserokopii wymaganych dokumentów.

Pismo zostało nadane do następującego adresata: (...), ul. (...), Z..

Przesyłki nie podjęto w terminie pomimo dwukrotnego awizowania.

Dowód: pismo z 31.01.2018 r. wraz z kopertą, w aktach organu rentowego.

Pismem z 09.03.2018 r. organ rentowy zwrócił się do Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o., ul. (...), C., z wezwaniem do dostarczenia wyjaśnień pisemnych i przedłożenia kserokopii wymaganych dokumentów.

Pismo zostało nadane do następującego adresata: (...) sp. z o.o., ul. (...), C..

Przesyłki nie podjęto w terminie pomimo dwukrotnego awizowania.

Dowód: pismo z 09.03.2018 r. wraz z kopertą, w aktach organu rentowego.

Zawiadomienie o wszczęciu postępowania z 25.06.2018 r. w sprawie zasadności wydania zaświadczenia A1 potwierdzającego zastosowanie polskiego ustawodawstwa w okresie od 03.08.2015 r. do 08.07.2016 r. dla A. S., skierowane do Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o., ul. (...), C. i do A. S., zostało nadane do następujących adresatów:

- A. S. – pismo odebrane przez domownika;
- Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o., ul. (...), Z. – nie podjęto pomimo dwukrotnego awizowania.

Dowód: zawiadomienie o wszczęciu postępowania z 25.06.2018 r. wraz z

drukami potwierżeń odbioru, w aktach organu rentowego.

Zaskarżona decyzja została nadana do następującego adresata: P. (...) sp. z o.o., ul. (...), Z..

Przesyłki nie podjęto pomimo dwukrotnego awizowania.

Dowód: przesyłka i druk potwierzenia odbioru, w załączeniu.

Płatnik składek drukiem (...) zmienił adres do korespondencji na ul. (...), Z..

Zmiana została zgłoszona przed wszczęciem postępowania administracyjnego zakończonego zaskarżoną decyzją.

Dowód: (...), k. 49-49v akt sąd.

Sąd rozważył, co następuje.

Decyzja podlegała uchyleniu jako wydana z rażącym naruszeniem prawa.

Zgodnie z art. 477¹⁴ § 2¹ k.p.c., jeżeli decyzja nakładająca na ubezpieczonego zobowiązanie, ustalająca wymiar tego zobowiązania lub obniżająca świadczenie, została wydana z rażącym naruszeniem przepisów o postępowaniu przed organem rentowym, sąd uchyla tę decyzję i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania organowi rentowemu.

Dzięki takiemu unormowaniu sąd może badać wady wynikające z naruszenia nie tylko prawa materialnego, lecz także procesowego. Jak wynika z uzasadnienia projektu z.k.p.c.2019, niezależnie od tego, czy wady te dotyczą formy, czy treści decyzji, ich wspólną cechą jest to, że naruszają przepisy o postępowaniu przed organem rentowym w takim stopniu, że ich konwalidacja jest niemożliwa. Naprawienie takich decyzji przez sąd polega w istocie na wydaniu ich na nowo, to zaś wymaga ponownego przeprowadzenia całego postępowania – tyle że przed sądem (zob. uzasadnienie projektu z.k.p.c.2019). W uzasadnieniu projektu z.k.p.c.2019 podano przykłady wad decyzji, które projektodawca określił jako rażące. Należą do nich, w zakresie treści: brak oznaczenia stron, niewskazanie sposobu obliczenia świadczenia lub składki; sposobu wydania: wydanie przez osobę nieuprawnioną; i postępowania je poprzedzającego: bez podstawy prawnej lub przedwcześnie – bez zachowania terminów lub przesłanek wydania (zob. uzasadnienie projektu z.k.p.c.2019) (por. J. May, Kodeks postępowania cywilnego. Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym. Przepisy przejściowe. Komentarz do zmian, WKP 2020).

W niniejszej sprawie rażące naruszenie przepisów o postępowaniu polegało na nieznaczeniu (nieprawidłowym oznaczeniu) przez organ rentowy strony postępowania. Wskutek tego nie doszło do wydania decyzji wobec strony, której postępowanie powinno dotyczyć, oraz do doręczenia decyzji temu podmiotowi.

Taka decyzja – w której doszło do oznaczenia nieistniejącego albo innego niż właściwy podmiotu – nie może się ostać w świetle powyższej regulacji.

Zgodnie z art. 107 § 1 pkt 3 k.p.a, decyzja powinna zawierać oznaczenie strony lub stron. Oznaczenie strony lub stron należy do niezbędnych elementów decyzji administracyjnej. Nie budzi to wątpliwości w orzecznictwie – por. np. wyrok WSA w Poznaniu z 21.11.2019 r., sygn. akt III SA/Po 564/2019: spośród elementów uznawanych za konstytutywne dla istnienia decyzji zgodnie uznaje się te wymienione w art. 107 § 1 pkt 1 (oznaczenie organu administracji publicznej), pkt 3 (oznaczenie strony), pkt 5 (rozstrzygnięcie) i pkt 8 (podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydania decyzji).

W niniejszej sprawie organ rentowy jako stronę postępowania oznaczył (...) z adresem ul. (...), Z..

Tymczasem płatnik o takiej nazwie nie był stroną postępowania przed organem rentowym w niniejszej sprawie.

Prawidłowym oznaczeniem płatnika jest: Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. z siedzibą w C. (adres: ul. (...)).

Posłużenie się właściwą firmą/nazwą podmiotu przez organ wydający decyzję ma bardzo istotne znaczenie. Przykładowo w Krajowym Rejestrze Sądowym istnieje 127 pozycji spełniających kryterium nazwy (...). Doprecyzowanie pełnej nazwy, w tym – z uwzględnieniem formy prawnej podmiotu – ma kluczowe znaczenie dla identyfikacji strony.

Sąd wezwał organ rentowy do usunięcia sprzeczności i wątpliwości związanych z prawidłowością sposobu kierowania korespondencji do płatnika składek w trakcie postępowania administracyjnego. Przede wszystkim zaskarżona decyzja została wydana wobec następująco oznaczonego podmiotu: (...), ul. (...) w Z.. Tymczasem z akt sprawy nie wynika, by tak nazwana firma była podmiotem postępowania. Wątpliwości dotyczyły też siedziby i adresu spółki (w zależności od etapu postępowania pisma kierowane do podmiotu pod adresem ul. (...) w C. albo ul. (...) w Z.).

W odpowiedzi pozwany wydał postanowienie z 26.09.2019 r., którym sprostował z urzędu oczywistą pomyłkę w zaskarżonej decyzji w ten sposób, że na stronie pierwszej w wierszu ósmym zamiast (...) powinno być (...) oraz w wierszu dziesiątym zamiast Z. powinna być C. (z odpowiednim kodem pocztowym).

Działanie takie jest jednak niedopuszczalne. Zgodnie z art. 113 § 1 k.p.a., organ administracji publicznej może z urzędu lub na żądanie strony prostować w drodze postanowienia błędy pisarskie i rachunkowe oraz inne oczywiste omyłki w wydanych przez ten organ decyzjach.

Błąd w zakresie prawidłowego określenia strony postępowania może zostać usunięty w trybie art. 113 § 1 k.p.a., jednak tylko wówczas, gdy polega on na braku precyzji w tym zakresie, tzn. przeoczeniu jakiegoś wyrazu w oznaczeniu strony, podczas gdy w prowadzonym postępowaniu właściwa strona brała rzeczywisty udział (wyrok WSA w Rzeszowie z 06.11.2012 r., sygn. akt II SA/Rz 600/12).

W uzasadnieniu tego wyroku WSA przypomniał, że art. 107 § 1 k.p.a. wymienia składniki, jakie winna zawierać decyzja administracyjna. Wśród nich znajduje się oznaczenie strony lub stron. Przepis ten nie wyjaśnia przy tym na czym owo oznaczenie polega, jednak należy przyjąć, że w przypadku osób prawnych czy innych jednostek organizacyjnych o wskazanie ich nazwy z adresem siedziby oraz formy prawnej prowadzonej działalności (jeśli działalność taka jest prowadzona). Oznaczenie powinno być w każdym razie takie, aby wykluczało możliwość pomyłki co do podmiotu, którego określone rozstrzygnięcie dotyczy.

W niniejszej sprawie ZUS oznaczył więc stronę w sposób naruszający art. 107 § 1 k.p.a., a zatem zaskarżone rozstrzygnięcie nie zawiera elementów konstytutywnych decyzji administracyjnej.

Następnie WSA w cytowanym uzasadnieniu, powołując się na stanowisko doktryny, stwierdził, że okoliczności stanowiące podstawę do stwierdzenia nieważności lub też wznowienia postępowania nie mogą zostać uznane jako

błąd czy omyłka w rozumieniu art. 113 § 1 k.p.a. (P. Przybysz, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, LexPolonica).

W myśl art. 156 § 1 pkt 4 k.p.a., organ administracji publicznej stwierdza nieważność decyzji, która została skierowana do osoby niebędącej stroną w sprawie.

Błędne oznaczenie podmiotu w niniejszej sprawie nie podlega więc sprostowaniu jako omyłka.

Organ rentowy zatem w dalszym ciągu nie wykazał, że zaskarżona decyzja została skutecznie doręczona płatnikowi składek – Przedsiębiorstwu (...) sp. z o.o. z siedzibą w C..

Powyższe świadczy o wydaniu zaskarżonej decyzji z rażącym naruszeniem przepisów o postępowaniu przed organem rentowym, w związku z czym podlegała ona uchyleniu w trybie art. 477¹⁴ § 2¹ k.p.c.

Mając powyższe na względzie, na podstawie ww. przepisu orzeczono jak w sentencji.